

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hqar-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

МИШЉЕЊЕ

Датум усвајања: 6. јун 2013. године

Предмет бр. 323/09

Велибор ЈОКИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 6. јуна 2013. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ, председавајућег
гђе Кристин ЧИНКИН
гђе Франсоаз ТУЛКЕНС

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, доноси следеће закључке и препоруке:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена пред Комисијом 1. децембра 2009. године, и уписана је 3. децембра 2009. године.
2. Дана 12. јануара 2010. године, Комисија је добила додатне информације од жалиоца.
3. Дана 29. априла 2011. године, Комисија је проследила предмет Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би добила примедбе УНМИК-а на прихватљивост предмета. Дана 15. јуна 2011. године, СПГС је доставио УНМИК-ов одговор.

4. Дана 31. августа 2011. године, Комисија је путем писма позвала жалиоца да достави свој одговор на примедбе УНМИК-а.
5. Дана 9. септембра 2011. године, жалилац је одговорио на УНМИК-ове примедбе.
6. Дана 21. марта 2012. године, Комисија је контактирала жалиоца затраживши додатне информације. Дана 4. маја 2012. године, Комисија је од жалиоца добила додатну документацију.
7. Дана 3. октобра 2012. године, Комисија је затражила додатне информације од жалиоца, које је добила 10. октобра 2012. године.
8. Дана 6. децембра 2012. године, Комисија је прогласила жалбу делимично прихватљивом.
9. Дана 10. децембра 2012. године, Комисија је проследила одлуку о прихватљивости СПГС-у и затражила примедбе УНМИК-а на меритум предмета. Дана 21. фебруара 2013. године, СПГС је доставио УНМИК-ов одговор.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

10. Чињенице које су релевантне на овом ступњу поступка могу се сажети на следећи начин: За детаљан опис чињеница Комисија упућује на своју одлуку о прихватљивости жалбе од 6. децембра 2012. (видети предмет Саветодавне комисије за људска права (ХРАП) бр. 323/09, *Јокић*, одлука од 6. децембра 2012. године, §§ 7-14).
11. Жалилац је наследник више различитих поседа у селу Гушица, у општини Витина, конкретно катастарских парцела бр. 955 и 958, над којима је наследио делимично право власништва од свог оца и мајке, које му је у потпуности припало 2004. године.
12. Од 1988. до 5. децембра 1994. године, жалилац је покренуо поступке пред неколико судова на Косову како би стекао право власништва над горенаведеном имовином, као и над новонасталом катастарском парцелом бр. 1298/6. Пресудом од 5. децембра 1994. године, Општински суд у Витини је донео одлуку да су жалилац и његова покојна мајка власници катастарских парцела бр. 955 и 1298/6, а не друштвено предузеће (ДП) ПИРО Агроморава, тј. претходно уписан власник.
13. Дана 11. марта 2004. године, жалилац је поднео захтев канцеларији катастарске општине (ККО) у Витини како би уписао власништво над горенавеним катастарским поседима на своје име. Када то није учињено у року од више од три године, жалилац је поднео захтев код Општинског суда у Витини за принудно извршење претходне пресуде овог Суда. Општински суд у Витини је одобрио ову пријаву својом пресудом од 11. јануара 2008. године. Овом пресудом је жалиоцу признато право поседовања и власништва над катастарским парцелама бр. 955 и 1298/6, а ККО у Витини је наложено да упише власништво над тим парцелама на његово име.
14. Дана 24. септембра 2008. године, ККО у Витини је одбио жалиочев захтев да га упише као носиоца власништва над тим катастарским парцелама јер је Скупштина општине Витина донела одлуку 6. марта 2008. године којом се привремено

обуставља упис катастарских јединица везано за имовинска права која су стечена од бивших ДП-а. Жалилац је затражио ревизију али је 13. новембра 2008. године ККО у Витини потврдио своју ранију одлуку. Жалилац се жалио на ову одлуку Косовској катастарској агенцији, Дирекцији за геодетска, катастарска и имовинска питања (ККА), али је његова жалба одбијена одлуком која је постала званична 4. маја 2009. године.

15. Жалилац је на ову одлуку уложио жалбу Врховном суду Косова 25. јуна 2009. године. Изгледа да је случај још увек на чекању.
16. У погледу административне контроле УНМИК-а над ККА, након ступања на снагу косовског устава 15. јуна 2008. године, УНМИК више није могао ефикасно да спроводи велику већину својих задатака у својству привремене управе, а СПГС није могао да спроводи извршну власт која му формално и даље припада према резолуцији 1244 Савета безбедности (1999.) (видети, нпр. Извештај Генералног секретара Уједињених нација о мисији привремене управе Уједињених нација на Косову, 12. јун 2008. године, S/2008/354, §§ 7 и 17; Извештај Генералног секретара Уједињених нација о Привременој управи мисије Уједињених нација на Косову, 15. јул 2008. године, S/2008/458, §§ 3-4 и 29; Извештај Генералног секретара Уједињених нација о мисији привремене управе Уједињених нација на Косову, 24. новембар 2008. године, S/2008/692, § 21).

III. ЖАЛБА

17. У делу у коме је жалба проглашена прихватљивом, жалилац се жали на то да су му релевантни катастарски органи ускратили његова имовинска права тиме што су одложили упис његових катастарских парцела, чиме је прекршен члан 1 Протокола бр. 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП).

IV. ПРАВО

A. Прихватљивост

18. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.
19. Комисија је одбацила првобитне аргументе СПГС-а у својој одлуци о прихватљивости жалбе (видети ХРАП, *Јокић*, наведен у § 10, горе у тексту). СПГС је доставио додатне аргументе у вези са прихватљивошћу жалбе. Он тврди да, пошто се жалилац није пажљиво распитао о напретку првобитног захтева упућеног ККА у вези са уписивањем горенаведених катастарских парцела на његово име, жалба је стога очигледно неоснована. СПГС конкретно наводи да је требало да жалилац упути своје жалбе катастарској канцеларији у Витини и/или Међународној грађанској канцеларији, уместо што је чекао да упути захтев Општинском суду у Витини после више од три године. СПГС наводи да је жалилац „једноставно пропустио да проактивно и на време искористи правне лекове који би му били доступни према праву које се односи на правни лек у овој ситуацији.“
20. Комисија се са овим не слаже. Комисија је већ много пута одбацила сличне аргументе, закључивши да се жалиоци не могу кривити за то што се нису

распитивали код релевантних судова у вези са напретком својих предмета (видети ХРАП, *Прелевић*, предмет бр. 11/08, мишљење од 17. фебруара 2012, при § 37; видети такође ХРАП, *Младеновић и остали*, предмети бр. 172/09 и остали, мишљење од 16. децембра 2011, § 26). Комисија не види ниједан разлог да одступи од својих закључака по овим тачкама до којих је дошла у предметима *Прелевић* и *Младеновић и остали*.

21. Комисија стога одбацује аргумент СПГС-а.

Б. Меритум

22. У члану 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП наведено је да свако физичко или правно лице има право на мирно уживање своје имовине. Према судској пракси ЕКЉП, право на мирно уживање имовине прекршено је *inter alia* у ситуацијама када лицу није дата могућност да користи своју имовину. На пример, закључено је да је члан 1 Протокола бр. 1 прекршен у ситуацијама када је владин орган одбио да изда неопходну дозволу или је на неки други начин спречио лице да мирно ужива своју имовину (видети Европска комисија за људска права, *Вигинс против Уједињеног Краљевства*, бр. 7456/76, одлука од 8. фебруара 1978, § 48, Д и Р 13; Европски суд за људска права (ЕСтНР), *Сатка и остали против Грчке*, бр. 55828/00, пресуда од 2. марта 2006, § 16). Европски суд за људска права је јасно закључио да „губитак могућности појединца да располаже својом имовином, заједно са пропустом Државе да исправи такву ситуацију која је предмет жалбе представља доказ јасног кршења права на мирно уживање имовине.“ (видети ЕСЉП, *Папамикалопулос против Грчке*, бр. 14556/89, пресуда од 23. јуна 1993, § 45).

23. У предмету о коме је овде реч, 11. марта 2004. године, жалилац је поднео захтев ККО у Витини за упис власништва над катастарским поседима на његово име, у покушају да оствари своје право на мирно уживање своје имовине. Према члану 1.2 Закона бр. 2002/05 о оснивању регистра права на непокретности проглашеног Уредбом УНМИК-а бр. 2002/22 од 20. децембра 2002. године о проглашењу закона усвојеног од стране Скупштине Косова о оснивању регистра права на непокретности, „канцеларије катастарских општина уписују права на непокретности у регистар по овлашћењу ККА и у складу с одредбама овог закона и управних смерница које је издала ККА.“ У погледу поступка, у члану 3.6 појашњено је да „канцеларије катастарских општина уписују право на непокретност најкасније петнаест (15) дана након добијања захтева за упис и одмах обавештавају подносиоца захтева о свом решењу.“ Међутим, чини се да ККО у Витини није ни уписао жалиочеву имовину у року од 15 дана који налаже закон нити је обавестио жалиоца о одбијању захтева писаним путем. ККО у Витини је тек 24. септембра 2008. године, више од четири године и четири месеца касније, одбацио жалиочев захтев за његов упис као носиоца власништва над катастарским парцелама. Жалилац се након тога жалио на одлуку три пута: једну жалбу је упутио ККО у Витини, која је одбачена, једну ККА, која је одбачена, и на крају Врховном суду, која је изгледа још увек на чекању.

24. У својој одлуци о прихватљивости, Комисија је већ закључила да је од када је жалилац поднео свој првобитни захтев ККО у Витини, 2004. године до данас, прошло више од осам година и шест месеци, током којих је жалиоцу ускраћена могућност да упише своју имовину. Период од априла 2005. године до јуна 2008. године представља отприлике три године и два месеца који леже унутар надлежности Комисије (видети ХРАП, *Јокић*, при § 19 горе у тексту).

25. Комисија напомиње да је ККО у Витини, дуготрајним пропустом да донесе одлуку о захтеву за упис жалиочевих парцела онемогућио жалиоцу да у потпуности ужива своју имовину. Сходно члану 33 Закона о основама својинско правних одоса Савезне Федеративне Републике Југославије од 30. јануара 1980, током ове три године и два месеца, жалилац није могао да законито прода своју имовину јер она није била уписана и он није имао право продаје. Ова ситуација није исправљена чак ни када је Општински суд у Витини донео пресуду 11. јануара 2008. године и наложио ККО у Витини да упише право власништва над имовином на име жалиоца. Комисија стога закључује да је током тог периода, пропустом ККО у Витини да донесе одлуку о захтеву за упис жалиочеве имовине прекршено његово право на мирно уживање своје имовине.
26. Следи да је постојало кршење члана 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП.

V. ПРЕПОРУКЕ

27. У светлу закључака Комисије о овом предмету, Комисија је мишљења да је потребан неки облик накнаде.
28. Уобичајено би била одговорност УНМИК-а да предузме одговарајуће мере како би стао на крај запаженом кршењу права и, колико је то могуће, исправио последице истог. Међутим, Комисија је горе у тексту напоменула да, након ступања на снагу косовског Устава 15. јуна 2008. године, УНМИК више није био у могућности да ефикасно спроводи већину својих дужности као привремене управе (видети § 16 горе у тексту). УНМИК стога више није у позицији да предузима мере које ће имати директан утицај на упис жалиочеве имовине од стране ККО у Витини.
29. Комисија сматра да ова чињенична ситуација не ослобађа УНМИК од одговорности да исправи, што је могуће више, последице кршења права за која је одговоран. У складу са судском праксом ЕСЉП-а у ситуацијама смањене државне надлежности, Комисија је мишљења да УНМИК мора настојати, свим расположивим дипломатским средствима у односу на косовске власти, да пружи уверење да ће надлежни органи на Косову предузети све могуће мере како би решили жалиочев случај (видети, *mutatis mutandis* ХРАП, предмет *Милогорић и остали* § 49 и *Лалић и остали* § 32, цитиран изнад; упоредити ЕСЉП (Велико веће), предмет *Иласку и остали против Молдавије и Русије*, бр. 48787/99, пресуда од 8. јула 2004, ЕКЉП, 2004-VII, § 333; ЕСЉП, предмет *Ал-Садун и Мфуди против Велике Британије*, бр. 61498/08, пресуда од 2. марта 2010, § 171).
30. Комисија такође сматра да УНМИК треба да предузме одговарајуће кораке за исплату адекватне надокнаде жалиоцу за нематеријалну штету коју је претрпео због пропуста ККО у Витини да одлучи о жалиочевом захтеву за упис његових катастарских парцела.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

1. ЗАКЉУЧУЈЕ ДА ЈЕ ДОШЛО ДО ПОВРЕДЕ ЧЛАНА 1 ПРОТОКОЛА 1 ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЉУДСКИМ ПРАВИМА.

2. ПРЕПОРУЧУЈЕ ДА УНМИК:

- a. ПОЗОВЕ НАДЛЕЖНЕ ОРГАНЕ НА КОСОВУ ДА ПРЕДУЗМУ СВЕ МОГУЋЕ МЕРЕ КАКО БИ РЕШИЛИ ЖАЛИОЧЕВ СЛУЧАЈ;**
- b. ПРЕДУЗМЕ ОДГОВАРАЈУЋЕ КОРАКЕ ЗА АДЕКВАТНУ НАКНАДУ ПРЕМА ЖАЛИОЦУ ЗА НЕМАТЕРИЈАЛНУ ШТЕТУ;**
- c. ОДМАХ ПРЕДУЗМЕ ЕФИКАСНЕ МЕРЕ ЗА ПРИМЕНУ ПРЕПОРУКА КОМИСИЈЕ И ОБАВЕСТИ ЖАЛИОЦА И КОМИСИЈУ О ДАЉЕМ РАЗВОЈУ ОВОГ ПРЕДМЕТА.**

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући